

'Sβε Ρσο ποα Kea -gbu -νια 'e Kolost -jei" ε

Jewlu-

¹ Μο Ρσο Kea 'cra i -wεε -ο -νια Sesi Klisi 'a dboi ε, 'mo ke -aa de'di Timote ke -apu -οο ja aopu 'jewlu.

² 'Sβε -νε, -aa -ja aopu -ο -jea Sesi 'a -ti' to' 'un -wεε -ο -νια Kea 'a 'ce 'bo Kolost ε.

Kea -νια -a "Bo ε, ε "nyi ao 'saa 'un ke peε 'a blua' ke.

Ρσο a ποε Kolost-κων 'a Kea 'ε-

³ Kea -ε -νια -aa Ty"bo Sesi Klisi "Bo ε, -aa po ε 'σε-, 'de -aa' 'bo εε bae -ti,

⁴ δε-νε' ka ao 'jea Sesi Klisi 'a -ti' to' 'un -wεε ao kma Kea 'a -jei" naavn -wee' "klein 'a -ti' ε, imi -a -won.

⁵ Δεε-ti aoa nua kan' a, εμε -ni aoa' 'dce -εε fua aopu 'de javn 'di ε, me ao tba to' 'i. εε' 'dce tu ε, -poia" -ti ao 'wan sese -wεε -ι -νια to' -ti 'a wlu ε, imi -σε 'kwla.

⁶ 'Wι -ε 'di ao 'wan Kea 'a wlu "i-saa' no" -wεε 'saavn Kea nua aopu "jrii ao 'wan 'dei 'pepe ε, δε -tba' 'de εε' 'wi tu 'di ε ποε aoa' kpln fai". -Ta "o -ta ε 'tmuva -wεε nyioy 'jeε to' 'un ε, ε ποε υva' kpln fai" -ke. Ka ε nua 'de 'blua- -wee' "klein "kpei ε, 'kamε ε nu 'de aopu "klu.

7 Εε' -pɔia" -tɪ tu ε, -aa de'di Epafraστɪ ɔ -ke -aa nva dbo due' ε, ɔmɔ -tɔɔ ε aopv, de-nvε' ɔ nɪε Klɪstɪ 'a dbonvɪ ɔɔ' poo wlu fai" -o.

8 Ka Kea 'a -Suu a poa aopv -je o, -wεε ao kma ba 'a -tɪ' due 'due 'de aoa nva ba 'dɔε "jrii ε, ɔmɔ -po' -avn εε' "kuan.

9 Εmε -tɪ -apv mɔ -ke ε, -sɔntɪ -a -wɔan aopv 'a "kuan -nε 'sv ε, aa' 'wla aoa' Kea baea o. De -aa -teea' Kea i ε, εmε -nɪ ε 'je aopv εε' -kwlvɪ nva "jii. 'De aoa de "jriijua' 'je tɔ' 'dɪnɪ-.

10 -Bo ε nɪ kan' -wεε aoa' 'kmv 'je Kea 'a 'nynɪ 'i 'bεε- 'de ao 'je 'de ε "jri 'dei nmɔɔ- 'de dɪ -wee' 'vɪn, 'de ao 'je dɪ 'dɔε 'a "kwli -wee' nɪ, -wεε aoa' Kea juua' 'je "kpei 'kpa sɔɔn- sɔɔn-.

11 'De Kea 'je εε' "ikmaa' -ε -nɪa 'bo dɪ -wee' "klein "jru kpɔ' nɪ, -wεε ε 'je aopv 'kpi "nyɪ, 'de -ta ao kpvn a i ao 'je 'bo i kpvn -wεε ao 'je pεε "wɔɪn 'bεε- 'de dɪ -wee' "klein 'vɪn.

12 Ao po -a "Bo Kea 'sε- 'de 'mva- 'vɪn, de-nvε' εmε -si" 'nɔ 'kmv -wεε 'ken ε -teea εε' 'cε 'dei 'de -sɔn' 'vɪn ε, -wεε aomɔ 'bεε- ao 'je ε kpa -ke.

13 Kea mε seie -avn 'de -sɪɔn 'ɔ "ikmaa' 'kwa -wεε -ε kpa -avn 'de εε' -tɪ' kmaju 'a 'beɔ de 'vɪn.

14 'De ɔ 'vɪn mɔ ε seie -avn, 'de ε -kɔ' -aa dɪsɪn.

De Klɪstɪ nɪa 'vɪn ke ɔɔ' nvdbo ke

15 De Kea nɪɔ 'ɔ 'jeea "jriε- nɪa 'vɪn ε, 'de Sesi Klɪstɪ 'vɪn mɔ ε poo "jri "kpae'. ɔmɔ -nɪ εε' "i-saaju. ɔ nɪε 'o dɪ -ɪ -nvva -wee' "klein "juεi.

16 De-nvε' 'de ɔ 'vɪn mɔ Kea cεen -wεε ε nɪ dɪ "klein -nɪa 'de javn 'di ke 'nɔ 'blva- "kpei ke, -jɪ nɪɔ ɔ 'jeea "jriε- o, -jɪ nɪɔ 'ɔ 'jeea "jriε- o "ikma-sii nɪɔ 'ɔ 'jeea "jriε- ke, dεwɔn-siivɪn klae" -nɪa 'nɔ

'blua- "kpei ke. Kea nu ı -wee' "klein 'me 'de ɔ 'un, ı nıε ɔɔ' de -o.

¹⁷ ɔ nu' sese 'de dı -wee' "juoi. ɔmo dı -wee' "klein 'a "dbu "sri -wee ı nu 'kmu.

¹⁸ ɔmo Kea -gbu 'a -gboo 'a "jru tba 'e "jri, ɔmo -nu "i-saaju -ɔ -son "kunyıɔ'. ɔmo -kon 'de ɔɔpu 'a nya -wee ɔɔ' 'su 'je dı -wee' "klein "jru kpo' nu-.

¹⁹ 'Kamo Kea nıε "i ε 'je nu-. ε me -nıε "i -wee de -wee' "klein 'je ɔ 'un "ji.

²⁰ εε' -ce" 'kpa -nıε "i ke'wle -wee ε ke 'kmu -wee' "klein 'je wlu "kpei- -seea' 'de εε' "Ju 'un, -wee ε ke dı -nıa 'no 'blua- "kpei ke 'e jaun 'di 'je "ni iwlan, 'de ppe 'a blua' 'je 'bo ε ke dı -wee' "klein 'nynu nu-. εme -tı εε' "Ju 'a nymo 'wla i 'bo tu -kwlı".

²¹ Aopu mo -ke ε, tein" ε, 'de aoa' tɔ' saun ke aoa' dı saun 'a -tı' 'un, ao teen Kea o, ao ke ε kon tu. 'Kaa kaan ka a, εε' "Ju -ɔ -sneea nyıɔ 'un -wee -ɔ -mea 'de ɔɔ' -tı' 'un ε, ε ke ao wlan "ni i -wee ao 'je εε' nyu 'kpa 'bode.

²² -Bo aoa sea 'bo ε "juoi mu ε, aoa' ppe 'je 'pepe nu- 'de ε se aopu desavn 'a -ko de-saan" ka -pun" 'jei.

²³ Kolostı-koun, Klısu 'a -tı' ao 'jea tɔ' 'un ε, ao kpun ı i -sisi' ao po 'sın 'de ı 'un. -poia" -tı ao 'woan -wee ao tba tɔ' "i ε, ao 'bo 'wooen -wee nyɔ jro' 'bo aoa' "jru -jei" -saa'. εε' -poia" -tı tu me -εε -tmuε' 'de nyu -wee' -pee 'no jaun -son. 'Mo Poo -ɔɔ wlu aopu -pee -ta, εme -εε 'tmua 'a -tea' 'mo -te.

Kea -gbu 'a dbo -teε Poo kwa

²⁴ -Ta 'un nıa -ta, 'ma 'jeε 'kle, 'kaa 'ma nuε 'mua- 'de 'ma 'kle 'di, de-nuε' aopu -ɔ -nıa Klısu

'a -gboo ke ɔɔ' 'dae- ε, 'de aoa' 'dɔe 'a -ti' 'ʊn mε
'ma 'je 'kle. Nyɔ -ʊʊ -ke Klisi "sɪaa "i ε, ʊʊ 'je ʊʊa'
-ce" wɔn 'je -o see. 'Kle -nε εε' jɾε' mε 'mɔ nɪa 'o
nynia' -ta 'de 'ʊn kui'.

²⁵ Kea -teε 'ʊn 'ma -nε ka- -wεε 'ʊn 'je εε' -gbu"
'a dbo nɔ. εε' -ce" 'kpa -te' 'ʊn 'bomu -wεε ka εε'
wlu nɪa 'de 'ʊn 'je ε kan' 'tmɔ 'pepe 'de ao -pee.

²⁶ Dε ε -pɔan 'ʊn 'jea 'tmɔ εmε -nɪ dε ε -tua"
'kwla sese 'de 'kmɔ -wee' -pee ε, ε -se 'kwla -wε-
la 'bode 'de εε' 'ce -pee,

²⁷ dε-nʊε' dε -jε sea' "jɾiε- i-sa -ka nɪ-, -wεε Kea
a -pɔan ε 'jea nɔ 'de nyɔ -wee' "klu ε, εmε ε -sa
'kwla 'de εε' 'ce -pee. εε' dε tu mε -nɪ Klisi -ɔ -nɪa
'de aopɔ -ɔ sea Suifɔ nɪ "klu ε. ɔmɔ -kuu aoa' tɔ'
i -wεε ka aoa mua 'o Kea "juɔi mua' a, 'de ao 'je
kan'.

²⁸ Klisi -nɔ, ɔmɔ -ɔɔ -ti' 'ʊn 'tmɔ 'de nyɔ "o nyɔ
-pee. Kea "nyɪ 'ʊn tɔ' 'dinɪa' -wεε 'ʊn 'je ʊʊpɔ fɛn'
-saa 'de 'ʊn 'je ʊʊpɔ Kea 'a -ti' -wee' "klein tɔɔ
-wεε nyɔ "o nyɔ -ɔ -ke Klisi "sɪa "i ε, ka Kea nɪε
"i ɔ 'je kan' nɪ-.

²⁹ Dbo 'ma nɔa -wεε -εε 'kɾɪ ε "nyɪa 'ʊn 'de 'ma
-fɔɔan' tɔ 'ʊn ε, εmε -nao.

2

¹ 'Ma 'ce ka 'ʊn kɾɔn a 'e "jɾi -wεε 'ma -fɔan' εε'
tɔ tu 'ʊn nɪε "i ao 'je ε juɔ-, 'de ε se aoa' 'sɔ 'a -ti'
'ʊn nɪ-, 'ma -fɔn' εε' tɔ tu 'mε -ke 'de Kea -gbu -nɪa
Laodise ke nyɔ jɾɔ' -ʊʊ sea 'ʊn "jɾiε- 'jee- due' 'a
-ti' 'ʊn.

² 'Ma nɔ εε' dbo tu 'mε -wεε ʊʊa' dɪ 'je iku -sisi'
'de ʊʊa' ba 'a -ti' kmaa' 'je ε nɔ -wεε ʊʊ 'je due'
nɪ-. 'De ʊʊ 'je tɔ'di 'kpa ka -cɔɔn' ka -wεε dε Kea

-sa 'kwla a, υυ 'je 'de ε 'dei 'wɔn 'pepe 'de υυ 'je ε juo. Εε' δε tu με -nɪ Klisɪ 'a -ce" 'kpa.

³ Dɪ "klein -nɪa dɛwɔn -wɛɛ -ɪ -kɔan -tɪ' 'de nyɔɔ 'jea juo 'de Kea 'a -tɪ' 'ɔn ε, 'de Klisɪ 'ɔn mɔ ɪ -wee' nɪ-.

⁴ Dɛɛ-tɪ 'ma 'da kan' a, εmɛ -nɪ 'ɪn se ε "ɪnɪ- -wɛɛ nyɔ jɾv' 'je aopɪ -po' -tuu"-tuu kwa blaa- 'de υυ 'je ao 'srɛ ipoo- -wɛɛ υυ je aoa' "jɾu -jei" -saa.

⁵ -Bo 'ɪn tɛɛn aopɪ o mɔ 'de ε, 'ma tɔ' nɪɛ 'de aopɪ "kpei, 'de 'ma nɪɛ 'mɪa- mɔ 'ɔ -ce", dɛ-nɪɛ' 'ɪn 'je kan' 'mɛ -ta ao kpɔn a i 'bo ao kpɔn i -sisi'. Aoa' Klisɪ 'a -tɪ' tɔ' 'ɔn 'jea' kuɛ i 'bode.

'Kɔnɪa' -ceɛn' nɪɛ 'e Klisɪ 'ɔn

⁶ Ka Sesi Klisɪ nɪa aoa' 'Blei ε, εmɛ nyɔ tɔɔ aopɪ -wɛɛ ao 'wɔɔn-. -Je ε nɪa kan' -mɔ 'ja a, -mɛ ao ke ɔ "sii- "i.

⁷ 'De ɔ 'ɔn mɔ aoa' 'kɔnɪa' ke aoa' 'kɾɪ 'blea' 'je 'wɪ. 'De ɔɔ' -tɪ' 'ɔn mɔ ao 'je 'sɪn poo. Ao -te' ɔ -kwɪ" -sisi' ao 'je nya mu, ka nyɔ tɔɔ ε aopɪ ε. Ao po Kea 'sɛ- jeejee 'de dɪ -wee' "klein 'ɔn.

⁸ Ao -tu" aoa' -ceɛ" 'ε -tɪ' nyɔ jɾv' je υυa' dɛ "jriijua' nɪ -wɛɛ υυ je aopɪ -cri' 'bo υυɪv' 'de. Εε' dɛ "jriijua' tu ε, ε nɪɛ dɛ foo" -o, εε pooɛ nyɔ 'srɛ i. Ε 'wɪɛ 'de nyɔɔɪv- 'a tɔ' 'ɔn, ε se 'de Klisɪ 'ɔn 'wɪ. Nyɔ -υυa tɔɔa nyɔ εε' dɛ tu ε, υυa 'tɪɪɛ Kea 'a "soa-wɪ" ke "ikma -sii 'a -tɪ'. Dɪ υυa tɔɔa nyɔ -nɪ, ɪ ke Klisɪ 'a -tɪ' se dɛ due' nɪ-.

⁹ ɔmɔ -ɔ -snɛɛa nyɔɔ 'ɔn ε, 'de ɔɔ' 'sɪ 'ɔn 'demɔ dɪ "klein -nɪa 'de Kea 'ɔn poo kɪn.

¹⁰ -Bo ao ke Klisɪ "sii- "i ε, -mɛ ao ke Kea "siie 'i, ao 'bo Kea i-pɔɛn -tajɾɔ. Klisɪ mɔ -nɪ 'o dɛwɔn -siɪɔn ke wɔn kma -sii -wee' "jɾu kpɔ'.

11 -Je ao ke Klisi "sia "i ε, -me ao 'kpa Kea 'a 'ce 'bode. Ka -bo Suifu-wi" kpa nyo 'klen tein" 'su -mo 'kpa 'de uupu "klu -wee -mo nia Kea 'a nyo ε, nyo se aopy mo kan' nu. Aopy mo 'wcan Kea 'a "nynuu- 'kpa-ti ε, nyo se aopy 'klen kpa. 'Kaa Klisi mo -nye' -wee ao ke aoa' kpln sain -nia tein" -seea' i. -Je ε nia kan' -mo 'ja a, -me desavn 'a "ikmaa' se aoa' 'bluku -je o poi 'bode.

12 No" -ε 'di ao pooa "ni "jru ε, ka nyo ke Klisi a nmaea i -tadue, 'kamε ε ni-, o ke ao son "kunyio' -tadue -ke -wee ao ni 'kmu, δε-nye' Kea 'a "ikmaa' ε nua -wee ε -so "kunyio' ε, emε ao 'je to' 'un.

13 Tein" ε, -ta ao nua 'de aoa' disain 'di ε, -me ao 'me -te 'kmbi mea', -wee ao se -srooe 'de Kea 'a "nynuu- "klu. 'Kaa kaan ka a, ka Kea -koa' -aa disain ε, 'kamε ε -ko' aoa' disain -ke.

14 Tein" ka 'de ε, Kea 'a ke' kpuun ε -a -wee' 'pee, ε 'na -a -je 'me, δε-nye' -aa' 'je ke' -wee' wcn. 'Kaa no" -ε 'di Klisi kcoa 'bo tu -kwli" ε, 'pee -ne, Kea 'wle "nio- 'su ke' 'ε wcn "muu' 'bode.

15 -Sontu Klisi 'mea 'bo tu -kwli" 'su ε, tu du "ikma-sii -sain -nia 'bo 'blua- ke javn 'nynti 'me. Kea -si "ikmaa' -wee' 'kwa 'su -tin' 'dbu "i 'bo 'blua- -wee' "klein "juoi, emε -nye' -wee Klisi 'a 'su a mu 'nynti 'wlu'.

16 -Je Klisi -mo kpa tu 'a "jru 'ja a, -me ao 'bo aoa' -cei" "taie -wee nyo jro' 'bo aopy 'dei wluue 'de δε aoa dia o, δε aoa 'na 'a -ti' 'un. -Bo ao se -ko' -tu" o, -bo ao se 'cu dee 'a -kwlewı wcn 'je o, -bo ao se Suifu-wi" 'a -kwlewı wcn 'je o, ao 'bo 'wocen nyo jro' 'bo ao ke' "i -teeε 'de ia' -ti' 'un.

17 Ia' di tu ε, i nıe di 'a flı -o, i se di 'a 'jo ni-. I nıe δε "ipooδε -o. Di 'a 'jo -ia mua jia' 'de nya a,

'de Klisi 'bn mo ɪ -wee' poo 'jri 'kpaē' 'pepe.

¹⁸ Nyu jru' -ni 'de aopu "klu -wēē -uu -jaa uua' -ce" ja 'de -uua -daa' uua' -cei" 'piieun. Uua' nyu tu 'na -bo nyu 'je Kea -pun" 'kpa, -mē ɔ 'je 'de Kea 'a "soa-wi" o cēēn -o. Ao 'bo uua' wlu doin" o poē. Di uua 'jea 'de "nyuɔ' o ε, mi -bo uua sea 'tmu 'de nyu -pee -wēē uua 'nyē "kpei-. Uua' nyu tu ε, dē -εε -ti' 'bn uua 'bēēa uua' -cei" -gblein' ε, ε se bu 'ble, uua poe nyu 'srē i. Di uua 'tmua a, ɪ 'wluē 'de uua' nyuɔɔ' 'bn.

¹⁹ Uua' nyu tu se ε 'inɪ- Klisi 'je uupu 'ble. 'Kaa 'ma 'cē -apu mo ε, Klisi mo -ni -aa "jrukɔ' i -tei. Ka nyuɔ ɔ 'dae- tba 'bo ɔɔ' -gboo -pun" -wēē ɪa 'boa a, 'kamɔ Klisi "sii- Kea 'a -jei" naaun -wee' "klein "i. 'De nyu -uu -ke Klisi "sia "i ε, ɔɔ "nyuē -wi" -mu 'kpi, ɔɔ poe uupu dē due' -wēē uu 'je 'e Kea 'a -kwlu -kɔ'.

-A -ke Sesi 'mēē -wēē ɔ ke -a ji 'kmu de

²⁰ Ao 'je kan' 'mē ao ke Klisi 'mēē -tadue, ao ke "ikma -sii -sain -niā 'no 'blua- "kpei -seea' i, -mē dēē-ti ao 'je aoa' -cei" "tai- -wēē nyu 'je aopu kē' "i -te 'de di jru' 'a -ti' 'bn ε- ? -Bo aoa sea kan' -mo nu, -mē ka -siisain a poa nyu -je o, 'kamɔ ε ni-.

²¹⁻²² Nyu -uua tbaa aopu -gban' -wēē -uu -na : Ao 'bo dē -jē i 'tuen, ao 'bo dē -jē wɔn -tuen', ao 'bo dē -jē "iblaa ! Uua' nyu tu ε, di Kea nua -wēē nyu 'jea di 'de nyu 'jea dbo 'bn nuu ε, di -ɪa mua isoan' -ni, ɪmɪ -ɪa kē' uua -te' aopu "i. Di uua nua 'mua-, ɪ 'wluē 'e nyuɔɔ' 'bn, ɪ se 'e Kea 'bn 'wlu.

²³ Di uua' nyu tu a tɔɔa nyu ε, -bo nyu a si ja -gbun ε, ɪ -kɔ' -na tɔ' -ti. Dē uua 'tmua ke'wle ε, emē -ni uu 'na -bo nyu 'e Kea "juoi -gbēē' ε,

-me ka uva nva, 'kamɔ nyu 'je nu. Uv 'na : -Bo nyu 'je Kea -pɔn" 'kpa 'pepe ε, -me nyu 'je ɔɔ' -ce" 'blɔɔipo, nyu 'je ɔɔ' -ce" 'ε ku -cruun" 'jrii nu. Di uva 'tmva -ni, ι se ε 'βεε- ι 'je aopv -seie' 'de aoa' nyiɔtɔ' 'kwa.

3

¹ -Je ao ke Klisi soan "kunyɔt' ε, -me di -nia 'de javn 'di mi ao 'je i-pɔn, 'demɔ Klisi -te i 'de Kea 'a dianfɔ o.

² Di -nia 'de javn 'di ε, mi aoa' tɔ' 'je "kpei ni -wee -ia "dia ao 'je 'je. Ao -sa 'kmv "kpeidi tɔ' o.

³ Δε-nyε', ka nyɔ ɔ 'mea, 'kamɔ ao ni-. Aoa' 'kmɔnia' -ceen' ke Klisi pa 'kwla 'de Kea 'un.

⁴ Klisi aoa' 'kmɔnia' -ceen' nia 'kwa, -sɔnti ɔɔ mua -taan' 'bo nyu -wee' "juɔi ε, 'bomɔ ɔ ke aoa mu 'nyu i'wlvva' -wee de Kea "nyia aopv 'je "jri "kpaε' po -ke 'de uv -wee' "klein 'je ε 'jrie- 'jee-.

'Kmv soa ke 'kmv dee ke

⁵ -Je ε nia kan' -mɔ 'ja a, -me dɪsain -ι -blea aoa' 'kmv kvɔn 'un tɛin" -wee ao ke Kea -seea' i ε, ao -saa -mi kwa -sɔn : ka de 'ε "jriitian' nia, ka 'nyu-san nva 'a tɔ' "kpei- naa' nia, ao 'bo tɔ' sain "i "taiε ι 'bo aoa' 'kmv -je o poε. Di -wee' "klein 'blea 'a 'tɔn 'bo aopv kvɔn 'un 'bleε, δε-nyε' δε -εε 'tɔn 'blea nyɔ kvɔn 'un ε, εμε -ni ɔɔ' -kea'- ɔɔ -gbεε'.

⁶ 'De kplɪn sain -nia 'mva 'a -ti' 'un mɔ Kea 'a 'cɛn ε mu nyu -uva' 'je ε wɔn "kpei jia'.

⁷ Aopv mɔ -ke ε, -ta ao ke Kea -seea' i tɛin" ε, dɪsain -ni, umi aoa nv -ke.

⁸ 'Kaa kaan ka -je aoa' 'kmv poa -gbodee "ni ε, ao -saa di -nia 'mva- kwa -sɔn, ao 'bo 'cɛn 'kpaε',

aoa' 'cen 'bo "blo 'wluε 'de ba -pee. Ao 'bo ba to' saun "kpei- naa, ao 'bo ba wlu 'un 'wlaa-, ao 'bo ba 'a 'nyu doaa. Wlu -ι sea 'tmυ ka nι ε, ι 'bo 'de aopυ 'wɔn jιε.

⁹ Ao 'bo nyυ sι wɔn diie, ao 'bo ba sι 'tmυυε, δε-nyε' δε aoa' 'kmυnιa' 'un tein" 'de ε, ε se -mε 'un nι 'bode.

¹⁰ Δεε-tι -wεε ao sea kan' nυι ke'wλε ε, εmε -nι Kea poε aoa' 'kmυ -gbodee "ni. Kea -ε nυa εε' dbo tu ε, εmε -εε mu aoa' 'kmυ -ne dee' poa' mamaυ 'sυ ao ke ε 'je -kooɔ' -wεε aopυ ε nυa ao 'je ε juo 'pepe ao 'je nya mu.

¹¹ -Bo ε nι kan' -mε -mɔ -nι Suifvi o, -mɔ se Suifvi nι o, -mɔ mu 'klen o, -mɔ se 'klen mu o, -mɔ -juo δε "jrii o, -mɔ se δε "jrii juo o, -mɔ -nι kɔɔn o, -mɔ se kɔɔn nι o, -mι se -tι' kɔn-, ao nιε δε due'. -Je -kɔan -tι' mε -nι ao -wee' "klein juo Klisι 'mε, ɔ nιε 'de ao -wee' pεe o.

¹² -Je Kea -mε kma aoa' -tι' 'ja a, -mε ka nyυ -υa 'kmυ poa -gbodee "ni a na, 'kamɔ ao 'je na-nyio 'ɔ wεε 'jea' "ti 'de ao pεe o, ao nmɔ 'di wɔn 'de ba -pee, ao 'bo aoa' -cei" 'beeε, ao nι kupeeε' nyυ, ao 'bεε- pεε "wɔin 'de ba -pee, ao 'bo wlu' 'wluε.

¹³ Ao 'bεε- ba 'a kpln "wɔin due 'due, ao 'bo ba 'dei wluυε. -Bo ao 'blee- ao -podεi" 'dii ε, ao -kɔ' ba 'a δεsavn due 'due. Ka -aa 'Blei Klisι -kɔa' -aa δεsavn ε, 'kamɔ ao 'je ba 'a δεsavn -kɔ' -ke.

¹⁴ Δε -je -kɔan -tι' -ε -sia dι -wee' "klein ε, εmε -nι ao 'je ba 'a -tι' kma. Ba 'a -tι' kmaa' -ne, εmε -nyε' -wεε ao "sii- "i 'pepe ka kooa due 'a -cι nιa.

¹⁵ Pεε 'a blua' Klisι a "nyia nyυ ε, ao "tai ε "i ε 'je aoa' nasun -wee' "klein -je o po. Kea 'da aopυ

'me -wee pae 'a blua' -ne 'je 'o aopv 'nyni ni- 'de ao 'je nyo due' ma. Ao 'bo Kea 'se po-ti o "mae -ke 'de ee' -ti' 'bn.

¹⁶ Ao "nyi Klisi 'a -poia" -ti -tein 'de aopv 'bn. Ao -pon to' 'dinta' i -wee ao 'je e ba to- 'de ao 'je ba 'a di ikuu- 'de ee' -poia" wlu 'bn. Ao blee Kea o 'de aoa' pae -wee' "klein 'bn, -bo e ni 'du -ia -besea' Klisi 'a 'nyni "i o, -bo e ni 'du Kea 'a -Suu poa 'bo aopv -kwlu" o, ao 'bese- Kea 'a 'nyni "i 'de blewlu 'bn, ao po e 'se- 'de 'saavn e nva ao "jrii 'a -ti' 'bn.

¹⁷ Di "klein aoa 'tmva o, di "klein aoa nva o, ao ke Tv"bo Sesi 'bese- wlu 'bn -wee i 'je co' 'nyni "i 'bese-. 'De o 'bn mo ao 'je ceen -wee ao 'je ao "Bo Kea 'se po.

Ao -te' ba 'a ni'

¹⁸ Aopv -o -nia jranynukpae' e, ao jaa "jru ja 'de aoa' kvan-wi" -pee ka ee nva Tv"bo 'ton e.

¹⁹ 'De aopv -o -blea 'nyno e, ao kma aoa' 'nyno 'o -ti' due 'due, ao 'bo aoa' 'nyno bu -son isooan.

²⁰ Aopv -o -nia "nynuu- e, ao 'je ao "bo ke de won 'de di -wee' 'bn, eme -nmoo 'de Kea "jri 'dei, de-nue' ao nve Tv"bo 'a 'ce -o.

²¹ 'De aopv -o -nia "nynuu- "bo -wi" e, ao 'bo aoa' "nynuu- di -wee' 'a "bli -cee' jeejee -wee 'kpi je vuvu "iwa.

²² Aopv -o -nia nyo 'a kuvopv- 'no 'blva- "kpei e, ao 'je aoa' 'blevn-wi" won 'de di -wee' 'bn. -Bo vva' "jrie- -te i o, -bo vva' "jrie- se i -te o, ao 'je vuvu won, ao 'bo 'de nyiovpv "jri 'dei nmoa 'a 'sv i-poen. 'Kaa Tv"bo 'a ni' -tea' -nia 'de aopv 'bn, 'de ee' -ti' 'bn e, ao 'je vuvu won 'de pae -ceen' 'bn, ao 'bo "jri de pooe.

²³ Dbo "o dbo aoa nva, ao nu ε 'de tɔ' 'dɔe 'ʊn. -Bo aoa se ε nu ε, ka nyɔ ɔ nva Tʊ"bo 'a dbo ε, 'kamɔ ao 'je ε nu ao 'bo ε nyɔɔ 'ɔ 'sʊ 'a dbo 'daa-.

²⁴ Ao 'je kan' 'mε Klisti mɔ -ni aoa' 'Blei -cɔɔn'-. Dɪ "klein Kea cεεan εε' "nynuu- 'nyɪ ε, ɔmɔ -ɔɔ mu ɪ aopʊ "nyia', ɪmɪ -ni aoa' -kei".

²⁵ Nyʊ -ʊʊa nva dεsaʊn ε, ʊʊa muε ɪa' -kei" 'jea' -ke, dε-nʊε' Kea 'a 'cra nyʊ 'mii.

4

¹ 'De aopʊ -jɔ -blea nyʊ kʊɔn 'ʊn ε, ao 'ble ʊpʊ ka -cɔɔn' ka, dε -ε -srɛai" ε, εmε ao 'je ʊpʊ "jrii nu, dε-nʊε' aopʊ mɔ -ke ε, ka ao 'blea "jrukɔ' i -tei 'de jaʊn 'di ε, ao 'bo ε o"mae.

Nyʊfen' -saawlu

² 'Ma 'cε, ao 'ble Kea bae' 'a nai". -Bo aoa sea bae ε, ao -kain' 'mii -wεε ao 'je Kea 'sε po -ke.

³ Ao bae -aa bae' -ke -wεε Kea 'a wlu -aa -tmʊa 'de nyʊ -pee ε, ε 'je -je 'je. Ao bae -ke -wεε Klisti 'a -ti' -ɪ pa 'kwla a, 'ɪn 'jɪ wɔ -sa 'pepe 'de nyʊ -pee. Klisti 'a -ti' -ni ɪa' -kaso mε 'ɪn ni 'di.

⁴ Ao bae 'ma Kea -wεε ka εε' wlu 'da 'ɪn 'je ε kan' 'tmʊ 'pepe 'de nyʊ -pee.

⁵ Ao juo na ka 'de tɔ'di ni'a 'ʊn 'de nyʊ -ʊʊ sea Kea 'a -jei" naa ke -pee. -Bo ʊʊ ke ao -te i ε, ao 'bo nɔ" "i "taiε, ε 'bo -siiε foo" 'ʊn. Nɔ" -ε -kpa 'de aopʊ 'kwa 'sʊ ε, ao juo εε' dbo 'ʊn nʊʊ ka-.

⁶ -Bo aoa sea tɔ' -ti 'tmʊ 'de nyʊ -pee ε, ao juo ɪa' 'tmʊ ka-, -wεε nyʊ 'je wlu doin" opoa' 'a "dia 'je. Aoa' wlu ni 'tɔn wɔn -wεε ao 'je ʊʊa' -pee wlu ka juo due 'due.

'Jewlu-

7 -Aa de'di Tisikɩ ɔɔ poa 'ɩn sɩn o ε, ɔmɔ 'ma dɔ 'de aopɩ o -wεε dɩ "klein 'ɩn nɩa 'ɩn ɔ -je aopɩ ɩ -wee' 'a "kuan po. -A -kma ɔɔ' -tɩ', -a -te' ɔ -kwlɩ". Klisɩ 'a dɔ ɔ ke 'ma nɩa, ɔɔ' poo wlu fai".

8 'ɩn 'je kan' 'mε, -wεε 'ma dɔ ɔ 'de aopɩ o 'de dε -aa 'kmɩnɩa' 'ɩn 'nɔ ε, -wεε ɔ 'je aopɩ εε' "kuan po 'de aoa' pεe 'je i -te.

9 Onesimɩ ɔ -wɩba 'de aopɩ "klu ε, ɔmɔ ɔ -ke ɔɔ ji. ɔ nɩε -aa de'di -o, ɔɔ' poo wlu fai", -a -kma ɔɔ' -tɩ'. Nyɩ 'sɔɔn -nɩ, dɩ "klein -a -nɩa 'ɩn 'nɔ ε, ɩpɩpɩ -je ɩa' "kuan po 'de ao -pee.

10 Aritakɩ ɔ -ke 'ma -a -nɩa 'nɔ -kaso 'di ε, ɔ 'na ɔmɔ -je aopɩ. Banabasɩ 'a de'di Makɩ ɔɔ -tɩ' 'ɩn 'tmɩba 'de ao -pee 'de ε, ɔ 'na ɔmɔ -je aopɩ -ke. -Bo ɔ ji 'de aopɩ "klu ε, ao kpɩɩn ɔ sɩn 'sɔɔn.

11 Sesi ɔɔ "kpei -tenynɩ nɩa Suisitɩ ε, ɔ 'na ɔmɔ -je aopɩ -ke. Nyɩ taan -nɩ ɩba' 'sɩ -wɩb 'de Suifu-wi" "klu -wεε -ɩɩ -ke 'ma nɩ Kea 'a 'beɔdε 'ε dɔ. ɩpɩpɩ -kuu 'ma dɩ i mɔ -gblein'.

12 Epafraɩ ɔ -wɩba 'de aopɩ "klu ε, ɔ 'na ɔmɔ -je aopɩ. ɔ nɩε Sesi Klisɩ 'a dɔnɩ -o. ɔɔ bae aoa' Kea 'mε jeejee 'de ɔɔ' pεe -wee' "klein 'ɩn -wεε ka Kea nɩa "i ao 'je kan' na-, 'de -ta ao kpɩn a ao 'je 'bo i kpɩn -wεε ao 'je Kea 'a -kwlɩtɩ nɩ.

13 Dε 'ma 'jea i 'de Epafraɩ 'ɩn ε, εmε -nɩ ɔ "duo ɔɔ' 'kmɩ -wee' 'ɩn 'ε -wεε ɔɔ bae ao ke Laodise Kea -gbu ke Ierapolisɩ Kea -gbu 'a baea'.

14 -Aa de'di Luikɩ ɔɔ -tɩ' -a -kma -wεε ɔ -nɩa -dɔ'cɔɩ ε, ɔ ke Demasɩ 'na ɩpɩpɩ -je aopɩ.

15 -Aa de'di -wi" -nɩa 'o Laodise ε, 'mɔ -je ɩpɩpɩ, 'mɔ -je Nifa ke nyɩ "klein -ɩba -kɩan' "jrui 'de ɩ o -gbu" 'di ke.

¹⁶ 'Sβε -νε, -bo ao -sro ε 'dii ε, -με ao κρε Laodise Kea -gbu -wεε υυ 'je ε 'dii -sro' -ke. 'Ma 'sβε -εε mua Laodise 'wlba' -wεε -ε -jea 'de aopυ o ji ε, ao -sro' ε 'dii -ke.

¹⁷ Ao 'tmυυ Asipυ -wεε dbo Kea -teo' kwa a, o 'je ε "jriε- -tu" ka -cωn' ka-.

¹⁸ 'Mω Pωo, 'mω -je aopυ, 'ma 'jewlu -νε, 'ma -ce" 'kpa 'a sυn -cpe'. Ka 'in nia -kaso 'di ε, ao 'bo ε o"mae.

Kea 'a "diwan kpyн aopυ !

DBΞEΔE DEE-

Wè Northern: DBΞEΔE DEE- New Testament+

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Wè Northern)

Contributor: WBT Central Zone

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

420bcc8e-229d-5a3a-91bf-a91cc86b40db